

HƯỚNG DẪN CHẤM

ĐỀ ĐỀ XUẤT
(*Hướng dẫn này
có 05 trang*)

THI CHỌN HSG KHU VỰC DUYÊN HẢI
NĂM HỌC 2022 - 2023
Môn thi: NGŨ VĂN 11

Câu	Sơ lược lời giải/ Một số gợi ý chính	Điểm
1	Viết một bài văn chia sẻ những điều trăn trở, suy tư sau khi đọc xong văn bản <i>Mùa Vu Lan giữa cõi đi về</i>	8,0
	I. Yêu cầu về kĩ năng: - Kiểm tra năng lực viết bài nghị luận xã hội của thí sinh, đòi hỏi thí sinh huy động những hiểu biết về đời sống xã hội, những trải nghiệm sống của bản thân, kĩ năng tạo lập văn bản, năng lực bày tỏ, quan điểm, thái độ chủ kiến của mình để làm bài. - Bài viết có bố cục rõ ràng; lí lẽ và căn cứ xác đáng; vận dụng linh hoạt các thao tác lập luận như giải thích, phân tích, chứng minh, bình luận, bác bỏ...; diễn đạt trôi chảy, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp; hành văn trong sáng, giàu cảm xúc...	
	II. Yêu cầu về kiến thức: 1. Rút ra điều trăn trở suy tư sau khi đọc văn bản : - Từ những gì trải nghiệm trong dịp lễ Vu Lan, người viết đã đề cập đến những nghịch lí trong cuộc đời : người ta thường trọng cõi âm hơn cõi dương, trọng đời sống tâm linh hơn đời sống thực tại, trọng cái đã mất hơn cái hiện hữu, trọng hình thức hơn thực chất... - Từ nghịch lí trên, người đọc có thể rút ra thông điệp : hãy sống thật có ý nghĩa trong cõi hiện sinh, hãy thể hiện tình yêu thương với con người ở chốn nhân gian, đó là điều cần thiết và quan trọng hơn với tất cả chúng ta trong cõi sống.	1,0
2. Phân tích, bàn luận - Những nghịch lí được đề cập trong bài viết là những hiện tượng phổ biến trong đời sống của con người thời hiện đại. Sở dĩ có hiện tượng này bởi :	2,5	

	<p>+ Con người Việt Nam có niềm tin tín ngưỡng rất mạnh mẽ, nhiều người tin vào thế giới tâm linh, thậm chí đó là một niềm tin mù quáng đến độ họ quên đi đời sống thực tại, không coi trọng hiện sinh...</p> <p>+ Con người chưa nhận thức một cách sâu sắc về ý nghĩa đích thực của sự sống, của tình yêu thương, của những giá trị nhân văn trong cõi sống...</p> <p>- Thức tỉnh mỗi con người cần sống thật có ý nghĩa với đời sống thực tại, biết yêu thương và quan tâm đến con người ở chốn nhân gian, cần trân trọng hiện sinh, coi trọng cõi sống, nâng cao ý nghĩa của sự sống.</p> <p>Bởi:</p> <p>+ Sự sống của con người là đáng quý, đáng trân trọng. Ý nghĩa đích thực của sự sống không phải là niềm tin vào một thế giới xa xôi mà là những điều tốt đẹp ta làm được trong thực tại.</p> <p>+ Yêu thương con người, quan tâm đến những người thân yêu trong đời sống thực tại là những suy nghĩ và hành động thiết thực để giúp người khác vượt lên số phận, để mỗi người tìm thấy niềm vui và niềm hạnh phúc thực sự trong giữa chốn nhân gian.</p> <p><i>(Học sinh lấy dẫn chứng cụ thể để chứng minh cho mỗi luận điểm)</i></p>	2,5
	<p>3. Đánh giá, mở rộng:</p> <p>- Cần tránh, phê phán những biểu hiện thái quá của con người khi thực hiện những hành vi cầu cúng, tín ngưỡng. Đời sống tâm linh, thực hành tín ngưỡng là điều cần thiết trong cuộc sống song không vì thế mà biến thành mê tín và vì nó mà ta quên đi thực tại, quên đi ý nghĩa và giá trị đích thực của cuộc đời.</p> <p>- Tình yêu thương của con người cần được thể hiện đúng lúc, đúng chỗ...</p> <p>- Con người cần hướng đến những giá trị thực của cuộc đời, biết nâng cao ý nghĩa sự sống tâm hồn bằng những hành động thực tế...</p>	1,5
	<p>4. Bài học:</p> <p>- Thấy được ý nghĩa đích thực của sự sống thực tại...</p> <p>- Hành động yêu thương, chia sẻ...</p>	0,5

2	<p>Bàn về tư tưởng và phong cách của nhà văn, GS.TS Trần Đăng Suyền khẳng định: “Nhà văn có phong cách nghệ thuật là người đem đến cho văn học một cách nhìn riêng, độc đáo, soi sáng con người và cuộc đời ở một phương diện, từ một góc nhìn nào đó”.</p> <p>Bằng trải nghiệm văn học, anh/chị hãy bình luận ý kiến trên.</p>	
	<p>I. Yêu cầu về kĩ năng:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Làm đúng kiểu bài nghị luận về vấn đề lí luận văn học được đề cập đến qua một ý kiến. - Sử dụng kết hợp nhuần nhuyễn các thao tác lập luận và các phương thức diễn đạt. Thí sinh cần phát huy đồng thời các năng lực: giải thích, bình luận vấn đề lí luận văn học; chọn lựa và phân tích những dẫn chứng tiêu biểu, toàn diện, xác đáng trong thực tế tiếp nhận văn học để làm sáng tỏ vấn đề, bàn luận, mở rộng vấn đề. - Bố cục bài viết sáng rõ, mạch lạc, lập luận chặt chẽ, hành văn lưu loát, trong sáng, có cảm xúc. 	
	<p>II. Yêu cầu về kiến thức:</p>	
	<p>1. Giải thích</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Phong cách nghệ thuật</i>: là nét riêng độc đáo của nhà văn trong quá trình nhận thức và phản ánh cuộc sống. - <i>Nhà văn có phong cách nghệ thuật là người đem đến cho văn học một cách nhìn riêng, độc đáo</i>: là cách tiếp cận, phát hiện, khám phá riêng của nhà văn về hiện thực cuộc sống; là quan niệm riêng, tư tưởng mới lạ, không lặp lại ở mỗi cá tính sáng tạo. - Cách nhìn riêng, độc đáo của nhà văn có khả năng <i>soi sáng con người và cuộc đời ở một phương diện, từ một góc nhìn nào đó</i>: đề cao giá trị, những đóng góp có ý nghĩa định hướng, sự tác động tích cực từ góc nhìn của người viết, của nghệ thuật đến đời sống nhân sinh. → ý kiến khẳng định tài nghệ của người nghệ sĩ ngôn từ trong việc đem đến cho người đọc một cái nhìn mới mẻ chưa từng có về cuộc sống và con người, từ đó có thể tác động, thay đổi, cải tạo con người và đời sống ở một phương diện nào đó... 	1,0

<p>2. Phân tích, bàn luận.</p>	<p>2,5</p>
<p>- Nhà văn có phong cách nghệ thuật là người đem đến cho văn học một cách nhìn riêng, độc đáo:</p> <p>+ Để hình thành nên phong cách của một nhà văn, cách nhìn là yếu tố quan trọng nhất. Cách nhìn đó không chỉ có nét riêng mà còn cần phải độc đáo.</p> <p>+ Cách nhìn riêng, độc đáo là dấu ấn sang tạo của mỗi một người nghệ sĩ, thể hiện những khám phá mới mẻ về hiện thực, làm nên sức sống, sức hấp dẫn cho mỗi tác phẩm.</p> <p>+ Sự hợp thành của các tác giả có cái nhìn riêng, độc đáo, sẽ tạo nên diện mạo phong phú của nền văn học, góp phần thúc đẩy sự phát triển không ngừng cho văn học nghệ thuật. Đây cũng là quy luật sống còn, là quy luật tất yếu của văn học mọi thời đại, mọi nền văn học trên thế giới.</p> <p>- Không những thế, cách nhìn riêng, độc đáo của nhà văn có khả năng soi sáng con người và cuộc đời ở một phương diện, từ một góc nhìn nào đó:</p> <p>+ Cách nhìn của người nghệ sĩ gắn liền với tư tưởng, lập trường, quan điểm, lí tưởng thẩm mĩ... của họ nên tất yếu nó có khả năng tác động đến con người và cuộc đời ở một phương diện, góc nhìn nào đó.</p> <p>+ Nhà văn chỉ thực sự có phong cách khi cách nhìn riêng, độc đáo về hiện thực của anh ta hướng tới những giá trị nhân văn, tích cực, tiến bộ, có khả năng tác động đến cuộc đời và con người, thậm chí có khả năng làm thức tỉnh và thay đổi...</p>	<p>1,5</p> <p>1,0</p>
<p>3.Chứng minh</p> <p><i>Thí sinh lựa chọn dẫn chứng phù hợp, tiêu biểu, toàn diện; phân tích theo định hướng để làm sáng tỏ vấn đề, có thể triển khai bài viết theo nhiều cách khác nhau song cần tập trung làm nổi bật</i></p>	<p>7,0</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Nhà văn có phong cách nghệ thuật là người đem đến cho văn học một cách nhìn riêng, độc đáo - Cách nhìn riêng, độc đáo của nhà văn có khả năng soi sáng con người và cuộc đời ở một phương diện, từ một góc nhìn nào đó 	
	<p>4. Đánh giá, mở rộng</p> <ul style="list-style-type: none"> - Làm nên phong cách nghệ thuật của một nhà văn, ngoài yếu tố về cách nhìn riêng, độc đáo và khả năng tác động của cách nhìn đó đến với bạn đọc còn rất nhiều yếu tố khác như: lựa chọn hình thức nghệ thuật phù hợp với điểm nhìn; tính thống nhất và đa dạng trong cách nhìn hiện thực.. - Ý kiến chỉ ra yêu cầu với người nghệ sĩ: phải chú ý xây dựng cách nhìn riêng, độc đáo; phải biết “<i>đào sâu, tìm tòi khơi những nguồn chưa ai khơi và sáng tạo những gì chưa có</i>” (Nam Cao) để tác phẩm luôn in đậm dấu ấn riêng của người sáng tác mang giá trị nhân văn vượt thời gian. Mặt khác, giá trị của phong cách nhà văn còn ở sức dẫn dắt, soi đường và thay đổi nhận thức, tình cảm, quan niệm thẩm mỹ, tầm nhìn về cuộc sống và con người. - Ý kiến là bài học đối với người đọc: hiểu và lí giải được sự sáng tạo nghệ thuật của nhà văn trong tác phẩm, biết trân trọng lao động nghệ thuật của người nghệ sĩ và trở thành người đồng sáng tạo với nhà văn. 	1,5

*** Lưu ý:**

- Trên đây chỉ là những gợi ý có tính chất định hướng; giám khảo cần thảo luận kỹ yêu cầu nội dung và biểu điểm để bổ sung cho hoàn chỉnh trước khi chấm.
- Giám khảo cần linh hoạt khi chấm bài; cần khuyến khích, trân trọng những tìm tòi, sáng tạo riêng cả trong nội dung và hình thức của bài làm.
- Điểm toàn bài là tổng điểm của hai câu, cho điểm lẻ đến 0,25.

-----Hết-----